

דף העשרה לשיעורי

הדף היומי שע"י

יהודי של ש"ס

מצדיקי
הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות ח' ע"א

סבב עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

1) מי נקרא 'שכן רע' ?

א, המתנהג עם שכניו שלא כראוי.

ב, אינו נכנס לבית הכנסת בעירו.

ג, המאחר לתפילה.

2) מחורבן בית המקדש, אין לקב"ה אלא "ונשלמה פרים שפתינו".

א, נכון.

ב, לא נכון.

3) הרוצה לזכות באריכות ימים, מה יעשה ?

א, ישלים פרשיותיו עם הציבור 'שנים מקרא ואחד תרגום'.

ב, יקדים לבוא לבית הכנסת ויאחר לשהות בו.

ג, כל התשובות נכונות.

חידודא

כתוב בתהילים: "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא".

פירשו האמוראים על מה כדאי להתפלל. באר: א, מהם הדברים. ב, מה מתוכם עדיף ומדוע.

תורתך?

שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

היכן מוזכר: אריכות ימים, חיים, מוות, קבורה?

למעשה



האון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת ה' כ"ב לתגובות ולהערות בכתובת מייל: gmail.com@5740398

בודאי צריך להתחזק להתפלל בציבור כדי שלא ידחו תפילתו (הח"ח נדחי ישראל פ"ה)

בימינו אין מנוס מתפילה בציבור שאין הקב"ה מואס בתפילתן של רבים. בימינו שטרדת הזמן גדול מאוד מי יאמר זכיתי לבי שאני מכוון בתפילה כראוי

דבר שנתפרסם באפי תלתא אין בו משום לשון הרע
מצא או מוצא. מכאן שדבר שנתפרסם כבר באפי תלתא אין בו משום לשון הרע וא"כ אשה שאפשר לומר עליה שהיא מרמזת נתפרסם בודאי עניינה באפי תלתא וא"כ הבעל שמספר ענין רעתה ואינו מתכוון להעביר הקול ולגלותה יותר אין עובר ע"ז משום איסור לשון הרע (חפץ חיים תורת לשון הרע כלל א' במ"ח סק"ט).

עיקר הלימוד צריך להיות למעשה

אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה. והנה אף שלימוד התורה שאדם לומד אפי' קדשים וטהרות מקיים מצות עשה דתלמוד תורה מ"מ עיקר לימוד האדם צריך להיות בלימוד המביא לידו מעשה, וע"כ אחז"ל אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות וכשלומד רק מעט נכון שעיקר לימודו יהיה בהלכות שידע איך להתנהג למעשה (מ"ב בהקדמה ומ"ב ס"י קנ"ד סק"ט)

זה המניח ס"ת כשהוא פתוח ויוצא. מלשון זה משמע דאפילו לא התחילו עדיין לקרות אסור מכיון שכבר נפתח הספר (ביאור"ל ס"י קמ"ו ד"ה כשהוא).

מתי יקרא התרגום

שנים מקרא ואחד תרגום. בסדר קריאת שנים מקרא ואחד תרגום, דעת המ"ב (רפ"ה סק"ו) שצריך לקרוא קודם ב' פעמים מקרא ורק לאחר מכן התרגום. ואולם דעת החזו"א זצ"ל לקרוא מקרא תרגום ומקרא, והסביר שאומרים את התרגום כדי להבין את המקרא ולכך יש לומר את התרגום לאחר מקרא ראשון (אורחות רבינו ח"א עמ' קכ"ג) וכן כתב בערוך השולחן (רפ"ה ס"ג) דלכתחילה יכול לקרוא מקרא תרגום ומקרא, והמקור חיים (בקיצור הלכות ס"א) כתב שמן המובחר לעשות כן, ומו"ר הגרא"ל שטינמן זצ"ל נהג לצאת יד"ח שניהם וקרא פעמיים מקרא ופעם אחת תרגום ולבסוף חזר וקרא עוד פעם מקרא לצאת ידי שיטת החזו"א.

לצאת יד"ח שנים מקרא בקריאת התורה

כתב המ"ב (רפ"ה סק"ב) וז"ל "אבל לא יקרא אחד מקרא ואחד תרגום ויכול לשמוע מהשליח ציבור אלא צריך לקרות פעמים מקרא חוץ ממה ששמע מהשליח ציבור אם לא שקרא אז גם כן בפיו", ומבואר שאין יוצאין יד"ח שנים מקרא ואחד תרגום מדין 'שומע כעונה' בקריאת התורה א"כ קוראין אז ג"כ בפה. ומו"ר הגרא"ל שטינמן זצ"ל ביקש מנכדו בסוף ימיו לקרוא עבורו שמו"ת ולהוציאו מדין 'שומע כעונה', דדוקא בשעת קריאת התורה לא מועיל שומע כעונה דהחויב הוא לקרוא שנים מקרא חוץ משמיעת קריאת התורה. ושאלתי להגר"ח קניבסקי שליט"א האם הבעל קורא עצמו יכול לצאת יד"ח שמו"ת בקריאתו שהרי הוא קורא בפיו, ואמר דמסתבר שלא, והטעם הוא דהרי בקריאתו הוא מקיים את חויבו בקריאת התורה וא"כ זה אינו יכול להחשב כדבר נפרד.

האם לדעת הלחם חמדות יכול לצאת יד"ח שנים מקרא בו

זמנית בקריאת התורה

עוד כתב המ"ב שם וז"ל "ועיין במג"א (סי"ח) שכתב בשם לחם חמדות דבדיעבד יוצא פעם אחת במה ששמע מהשליח ציבור, ויש אחרונים שמחמירין אפילו בדיעבד הרי שמצינו דלדעת הלחם חמדות בדיעבד אפשר לצאת יד"ח שמו"ת בקריאת התורה מדין 'שומע כעונה', ויש לדון האם לדעת הלחם חמדות יכול לצאת יד"ח שנים מקרא פעמיים בו זמנית בקריאת התורה, פעם אחת מהבעל קורא מדין 'שומע כעונה' ופעם שניה ע"י שיקרא בפיו. ושאלתי שאלה זו את מו"ר הגרא"ל שטינמן זצ"ל ואמר מרן בחיוד דאם נימא דיוצא יד"ח שנים מקרא בו

זמנית בקריאה ושמיעה א"כ יוכל לצאת פעמיים בו זמנית 'שומע כעונה' אחד באוזן ימין ואחד באוזן שמאל, אלא כיון שאדם אחד הוא א"א לחלק, וה"ה בענייניו כיון שמדובר באותו אדם ל"ש שייצא בבי"א בו זמנית פעמיים מקרא, דאם הוא עונה איך יוכל באותו זמן אף להיות 'שומע כעונה'.

האם אפשר לצאת ידי תרגום בפרש"י

השו"ע (רפ"ה ס"ב) פסק דאפשר לצאת ידי חובה בקריאת שני פעמים מקרא ואחד פרוש רש"י, ויר"ש יקרא את שניהם ומקורו מהרא"ש שם והטור, וכשקורא שנים מקרא ורש"י צריך שיוציא בשפתיו את פרש"י וכשקורא שניהם די בכך שיעיין בפרש"י ואין צריך להוציאו בשפתיו (חוט שני).

האם אפשר לקרוא חצי פרשה תרגום וחצי פרשה רש"י

הנה יש לדון האם אפשר לשלב ולקרוא חלק מהפרשה תרגום וחלק רש"י, ושאלתי כן את מו"ר הגרא"ל שטינמן זצ"ל, והשיב מדוע שלא? דמהיכי תיתי לומר שלא יוכל לשלב בין הפרושים, ואולם כששאלתי שאלה זו את הגר"ח קניבסקי שליט"א השיב דודאי שלא יוצא ידי חובה, ועליו להחליט באיזה מהלך הוא הולך של תרגום שהוא **תרגום המילות** או רש"י שהוא **פירוש המקרא**, ואם התחיל במהלך של תרגום אין יכול להמשיך בפרש"י וכן להפך

דף ה' ע"ב

מה עושים במקום שאין תרגום

ואפילו עטרות ודיבון. ובכל מקום שאין תרגום כמו ראובן ושמעון יקרא את המקרא ג' פעמים (תוסי' בשם רש"י ומ"ב שם סק"ג) ויש שקוראין בעטרות ודיבון את תרגום ירושלמי (מ"ב שם).

מעלת שנים מקרא

מאריכין לו ימיו ושנותיו. הרב מבריסק זצ"ל תמה על אותם שמקלין היום בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום ומהם כמה ת"ח, שהלא הוא דין מבואר בגמרא וברמב"ם סוף פ"י"ג מהלכי תפילה כתב שהוא חיוב גמור, ומה עוד שמפורש בגמ' שזוכה עבור כך לאריכות ימים, ותמוה הדבר הא"כ אפשר לזלזל בתקנת חז"ל שהפליגו בשכרו? (פשוט ועיון ברכות).

אם יש ענין לאכול כל היום בערב יו"כ

כל האוכל בתשיעי. ופרש"י ברי"ה דף ט' ע"א (ד"ה כל האוכל) דכל דמוסיף באכילה ושתיה עדיף טפי, ומחמת כן נהג המהרי"ל דיסקין לאכול צימוקים כל היום, ואולם החזו"א סבר שאין המצוה בתשיעי רק באכילה שמועילה לצום.

להזהר בכבודם של שברי לוחות

זההרו בזקן ששכח תלמודו. כתב המאירי זקן ששכח תלמודו מתוך אונסו מוזהרים אנו שלא לנהוג בו בזיון אלא שנכבדהו כאילו לא שכח

האם יניח תפילין בתפילה לאחר שיעלה עמוד השחר

ואחת לאחר שיעלה עמוד השחר. וצ"ע לענין תפילין הא"כ יניחם אז קודם זמן הנחתן אפילו בשעת הדחק? , וטוב יותר שיאמר לעת עתה ברוך שאמר ופסוקי דזמרה בלא תפילין עד יוצר אור וכשיגיע הזמן דכדי שיראה יניח תפילין ויברך עליהם ויאמר מיוצר והלאה (ביאור"ל סימן נח סעיף ג ד"ה ומי שהוא אנוס).

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמת: הרב מרדכי פסח ב"ר שמואל (גולדשטיין) זצ"ל

טל': 0722-146676 | חוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי הדף היומי שע"י



איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות דף ט' ע"א



נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

1) למרות שחכמים אמרו שזמן קריאת שמע של ערבית עד חצות, הם סברו כרבן גמליאל שמהתורה זמנה עד עלות השחר.

א, נכון.

ב, לא נכון.

2) נחלקו רבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא, עד מתי זמן אכילת קרבן פסח: האם עד חצות הלילה, או עד עלות השחר.

א, נכון.

ב, לא נכון.

3) משנתנו עוסקת בזמן קריאת שמע של שחרית, ויש בה ב' מחלוקות תנאים.

א, נכון.

ב, לא נכון.



היתה הבטחה שקוימה, לא בגלל שהבטיח, אלא כדי למנוע טענה של המובטח.

באר: א, זהות המבטיח. ב, זהות המובטח. ג, מהי ההבטחה. ד, מתי הובטחה ?



התשובות למדור זה מופיעות בצד

- מה אמר ליה (2)
- מה אמור להם (3)
- מה שלא יאמר
- מה אמרו לו
- מה היו אומרים לו
- מה אומר להם
- מה אמר לפניו
- מה שלא יאמרו
- מה מלמד שאמר
- מה הכי קאמר להו

הקב"ה למשה בבקשה ממך/הקב"ה למשה לך אמור/

בבקשה מכם שאלו ממעריכם/ אני הייתי עמכם בשעבוד/ אלהי שלחני אליכם

אותו צדיק וכו'

ולואי שונא בעצמינו

בני אדם מוציאים אותך למחר

בבקשה מכם הוציאנוי היום

ויבנו של עולם דיה לצרה בשעתה

מעשה כשפים הם

(אלהי) ריבנו של עולם עניי שתדך אש מן השמים

מצוותה עד שיעלה עמוד השחר



בזמן ק"ש של המג"א, והיה רגיל לומר אילו היו מציעים לאדם אתרוג שלדעת המג"א פסול הוא ודאי לא היה עולה בדעתו לקנותו, ולמה לא יחוש בכך במצות עשה דאורייתא, ומעולם היה נזהר לקוראה בברכותיה בתוך זמן זה, וגם נזהר להעיר בני ביתו שיספיקו לקוראה עם ברכותיה, ואף כשאירע בעת שמחה משפחתית בשבת שהתפללו הציבור בשעה מאוחרת יותר התפלל הוא במנין מוקדם עד אחר שחרית וחזר לקריאת התורה למנין השני. **ואולם** בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"א סי' כ"ד) כתב שבכל המקומות במ"ב משמע שדעתו נוטה כהגר"א, והגר"א בתראה הוא והסכימו עליו כל העולם שהוא גדול טובא והלכה כמותו, ובפרט שגם הגר"ז סובר כן ומנהג רוב המקומות והשיבות כהגר"א, וכן הוא העיקר לדינא בכל הענינים ורק יחידים היו מחמירים לעצמם כהמג"א, וכן דעת החזו"א שאפשר לסמוך לכתחילה על דעת הגר"א והעיקר כהגר"א (ארחות רבינו ח"א אות קס"ד עמ' נב ודעת נוטה ק"ש תשו' יב' טו') ותלמידי החזו"א שהיו ישנים בביתו היה מעוררם לזמן ק"ש של הגר"א (עדות הגר"ש ברמן זצ"ל).

אם יש ענין לקרוא ק"ש אחרי הזמן

כאדם הקורא בתורה. מלשון זה משמע שאין ענין בזה אלא שלא הפסיד דהוי כקורא בתורה, אולם מלשון השו"ע סי' נ"ח ס"ו משמע שצריך לקרוא שכתב "ואם עבר שעה רביעית ולא קראה **קוראה** בלא ברכותיה כל היום" ובמ"ב סק"ז ביאר שטוב שיקראנה כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים אבל אינו מחויב שאינו מקיים בזה מצות ק"ש.

האם מותר לקחת פיצויים מגרמנים

וישאלום. כדי שלא יאמרו המצרים ששילמו להם שכר עבודתם מרצונם, ומטעם זה היתה מחלוקת בין הרבנים האם לקחת מהגרמנים ימ"ש פיצויים, וטענת הרבנים שהורו שלא לקחת שלא יאמרו הגרמנים ששילמו על מה שעשו ושלא תהא להם כפרה, וראייתם ממה שאמר הקב"ה שישאלום ולא אמר שיבקשו שיתנו להם (פשט ועיון).

ט' ע"ב

זמן ק"ש של שחרית

ומחלוקת המג"א עם הגר"א והגר"ז

עד שלוש שעות. וכתב המ"ב אלו השלוש שעות מזמן עמוד השחר כן כתב המגן אברהם, ודעת הגר"א משעת הנץ החמה, וחלוקת השעות שלפי המג"א מחלקים את היום לשנים עשר חלקים מעלות השחר עד צאת הכוכבים, ולהגר"א מהנץ חמה עד השקיעה וכל חלק נקרא שעה (עי' מ"ב סי' רל"ג סק"ד).

ולהלכה לא הכריע המ"ב בזה, ובספר ארץ ישראל להגר"מ טוקצינסקי זצ"ל (סי' א' אות) כתב שהמנהג הוא כדעת המג"א ובדוחק מקילין כדעת הגר"א, וכן דעת הגר"ש אלישיב זצ"ל שיש לנהוג לכתחילה כמג"א ולחשב זמני התפילה על פי זה (פסקי הגר"ש הלכ' תפילה אות י'), **ודעת** הסטיפלר זצ"ל דבקי"ש דאורייתא יש להחמיר כהמג"א מדין ספק דאורייתא לחומרא, וכן בשו"ת דברי יציב (או"ח סי' נ"ז) כתב דבקריאת שמע דהוי דאורייתא יש להחמיר כהמג"א ושכן נהגו אבוה"ק, ובהליכות שלמה (פ"ז ארחות הלכה 43) מובא שהגר"ש ז"ל אויערבך זצ"ל היה מזרז הרבה להיזהר

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמת: הבחור לוי יצחק ב"ר דב (רוזנשטיין) ז"ל

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי
הדף היומי שע"י



איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות י' ע"א

סכנום עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

(1) "ואין צור כאלוקינו". המילה 'צור' פירושה שהקב"ה צייר ויכול ליצור צורה בתוך צורה.

א, נכון.

ב, לא נכון.

(2) הנשמה נראית ואינה רואה.

א, נכון.

ב, לא נכון.

(3) המהנה תלמיד חכם מנכסיו, נחשב שהקריב קרבן:

א, תמיד.

ב, עולה.

ג, שלמים.

חידודא

חזקיהו המלך עשה כמה דברים. במה חכמים הסכימו עמו ובמה לא.

תורתך? שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

על מה מוזכר רחמי

על מה מוזכר רחמנא

על מה מוזכר רחמים (2)

למעשה



מאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת הביב
לתשובות ולהערות כתובת טייל: gmail.com@5740398

שיסתלקו מן העולם שאלמלא סילקו הקב"ה לתרח מן העולם
כשהיה עובד ע"ז לא בא אברהם אבינו לעולם, ושבטי ישראל לא
היו והמלך דוד ומלך המשיח והתורה לא ניתנה וכל הצדיקים
והנביאים לא היו בעולם, ובחיי רע"א במילואים כתב דהגרע"א

אם מותר להתפלל על רשעים שימותו
יתמו חטאים ולא חוטאים. וצ"ח הגרע"א לדברי הזוה"ק פרשת
וירא ואמר רבי אסור להתפלל על הרשעים

בגד רחמי עליהו דלחדור
בתשובה
בהדי כבשא דרחמנא
אפילו חרב חדה וכו' אל ימנע
עצמו מן הרחמים/ אפילו
בעל החלומות וכו' מן הרחמים

ציין לזוה"ק לומר דהלכה כמו ברוריה דר"מ הודה לברוריה אשתו. וכן האריך בשו"ת משנה הלכות (ח"ג כט, ח"ו כז-ל, ח"ז כ) דר"מ הודה לברוריה וכמ"ש בעצמו בקידושין ל"ו ע"א דגם בזמן שאין עושים רצונו של מקום נקראים בניגים למקום. ואמנם בתפילת ולמלשינים אנו מתפללים שיאבדו הישעים, וכן משה רבינו התפלל שעדת קורח וימותו, וכתב במעשה רוקח פ"ב מהל' תפילה דאפיקורסים שמסיתים את ישראל לחטוא ומצערים את ישראל מותר להתפלל עליהם שימותו.

אם אפשר להתפלל על חבירו שיחזור בתשובה

אלא בעי רחמי עליהו דלהדרו בתשובה. ובזוה"ק שם אמר רבי מצוה לו לאדם להתפלל על החוטאים כדי שיחזרו למוטב, ואמנם המהרש"א כתב ויש לעיין בזה דודאי באדם המבקש רחמים על עצמו להחזירו בתשובה נחא דאע"ג דהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים הרי אמרו בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו והרוצה לטהר מסייעין לו, אבל לבקש על חבירו שיחזור בתשובה מה יועיל בקשתו כיון שהכל תלוי באדם עצמו, ומה שמתפללים 'השבינו אבינו לתורתך' זהו משום שכולל גם את עצמו, אבל תפילה רק על חבירו לא מהני, וכדברי המהרש"א נקטו הרבה מגדולי האחרונים דא"א להתפלל על יר"ש של חבירו כיון שזה תלוי בבחירה, עיין ביד דוד עמ"ס מכות י"א (ד"ה שהיה להם) והביא כן מ"ס משכנות יעקב, וכן נקט בפשיטות בשו"ת אגרות משה או"ח ח"ד סי' מ' סק"ג ובשו"ת מעיל צדקה סי' ז', ומברוריה שאמרה להתפלל שיחזרו בתשובה כתב האגרות משה שצריך לומר שבקשה להתפלל שלא יהיה להם נסיונות, וגם שהשי"ת יזמין להם שישמעו דברי מוסר מאנשים צדיקים ויחזרו בתשובה,

ואמנם דעת החזו"א שאפשר להתפלל על חבירו שיחזור בתשובה ואין זה סתירה לבחירה שכתב בחזו"א סוף או"ח וז"ל המקום ב"ה מניח את הבחירה ביד האדם, אבל האדם רשאי להכריח את רעהו לעבודתו ית' בין בכפי' בין בפיתוי ולא הוי ביטול הבחירה כיון דהמעשה עושה בבחירה וכל ישראל כאיש אחד והיינו מי יתן שיהי' בין צדיק הדור משתדלים לקרב לב כל העם לעבודתו ית', אבל המקום ב"ה אינו נותן בלבם את הקירוב דא"כ לא יתיחס הדבר לברואיו, אמנם אם יש מתפלל לפני הקב"ה על הקירוב ותפלתו נשמעת, מתיחס הקרוב שעושה הקב"ה לברואיו, כיון שנעשה ע"י תפלת נבא"י.

אין לעשות חשבונות במצות התורה

בהדי כבשי דרחמנא למה לך. אמר בזה מרן הגרי"ז דמבואר בגמ' דלעולם מצד החשבון של חזקיה הצדק עמו, ואע"פ שעל ידי שנמנע מלישא אשה גם לא יצאו ממנו צדיקים מ"מ עדיף מה שנמנע הרשע גם אם עי"ז יפסיד גם צדיקים, כמו כאן שיצא ממנו יאשיהו שהיה צדיק, אלא שנאמר לו שאין לעשות חשבונות מול מצות התורה (ברכ"א).

לא להגיד לחולה את מצבו האמיתי

אפילו חרב חדה. וכאן המקום להעיר נגד האומרים את האמת לאמיתיה לחולה מבלי להשאיר כל נצוץ של תקוה, וזוהי נגד דעת תורה, כי אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של האדם אל יתייאש מהרחמים. והנה לאחרונה התלוננה משפחה שאחד מבניה חלה, והרופאים הודיעו שמצבו אנוש המשפחה נשברה מאד מכך, רופאים אלו עשו בניגוד למצות ביקור חולים, שהרי אמרו הז"ל שאדם לא יבקר את החולה בגי' שעות אחרונות כדי שלא יתייאש מבקשת רחמים, מעשה משפחה זו התגברו בתפלה ובתקוה (חשוקי חמד שבת דף י"ב עב).

י' ע"ב

האם יש חיוב כיבוד אב באביו רשע

גירר עצמות אביו במטה של חבלים. ופרש"י לפי שהיה רשע ביזוהו ולא נתן לו כבוד בקבורתו להוציאו כהוגן במטות זהב וכסף, ולכאורה מכאן ראייה שאין חיוב כיבוד אב באב רשע, ואמנם נחלקו הראשונים בזה, דהרמב"ם בהלכות ממרים (פ"ו ה"י) כתב אפילו היה אביו רשע ובעל עבירות מכבדו ומתיירא ממנו, וכן פסק השו"ע יור"ד (סי' ר"מ ס"ח), אבל הטור שם חלק על הרמב"ם דאין חיוב כיבוד אב באביו רשע, וקשה על דברי הרמב"ם מחזקיהו המלך, ואמנם דעת הרדב"ז והלח"מ דדוקא **מחיים** ס"ל להרמב"ם שחיוב בכבוד אביו רשע אבל אם מת ברשעו אין מצוה לכבדו, וא"ש מה דלא כיבד חזקיהו את אביו שהיה לאחר מותו, ועוד י"ל שעשה כן כדי לכפר לו על חטאיו ולכך הותר לו (עי' יושר הורי סי' י"ב באריכות).

עדיף להתפלל במקום נמוך

ממעמקים קראתיך ה'. ומטעם זה יש מקומות שמקום החזן נמוך משאר בית הכנסת, ולכך נקרא החזן יורד לפני התיבה (מ"ב סי' צ' סק"ה).

לא להתפלל מעל כסא – ועל בימת ביהכ"ס

לא יעמוד אדם לא ע"ג כסא. המתפלל לא יעמוד לא על גבי מטה ולא על גבי כסא ולא על גבי ספסל אלא א"כ היה זקן או חולה שקשה לו לרדת מהמטה (שו"ע סי' צ' ס"א ומ"ב סק"ד), ושליח ציבור יכול לעמוד במקום גבוה כשא"א לשמוע אותו בלי זה אבל כדי לשמוע יותר טוב אסור (שו"ע שם ושו"ת כת"ס או"ח ס"י"ט), ועי' פמ"ג (סי' צ' באשל אברהם סק"ג) דאין להתפלל על בימת ביהכ"ס אלא למי שדרכו להמצא שם כמו לפועלים על עץ הזית.

המתפלל מדבר עם השכינה ויש לו להדמות למלאכים

המתפלל צריך שיכוין רגליו. בתפילת שמונה עשרה וקדושה צריך שרגליו יהיו צמודות זה לזה שיראה כאילו הם אחד, כדי להדמות למלאכים, ובדיעבד אם לא הצמיד רגליו יצא (שו"ע סי' צ"ה ס"א ומ"ב סק"א), ואף אם מתפלל בישיבה כגון שרתוק לכסא גלגלים או בשכיבה מחמת חולי צריך להצמיד רגליו זה לזה (מ"ב שם סק"ב ומקור חיים ס"א).

שתיית תה וקפה קודם התפילה

לא תאכלו קודם שתתפללו. אסור לאכול או לשתות קודם התפילה אבל מים מותר דלא שייך בהו גאווה (שו"ע סי' פ"ט ס"ג), וכן מותר לשתות תה או קפה בלי סוכר או חלב (מ"ב שם סק"ב), ואמנם עיין בדע"ת (שם ס"ג) דעכשו שכל העולם שותים עם סוכר, וכן קפה עם חלב וכמעט א"א בלי זה שוב אין בזה דרך גאווה, וכן הסטיפלר זצ"ל והגרשז"א זצ"ל הקילו בזמננו לשתות תה עם סוכר (אשי ישראל פ"ג הערה ס"ט). **קטנים** רשאי לתת להם לאכול קודם תפילת שחרית ואסור לענותם כמו שמותר להם לאכול קודם הקידוש (מ"ב סי' ק"ו סק"ה)

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיטת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמת: האשה הצדקנית מרת אביבה ב"ר משה (לב) ע"ה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי
הדף היומי שע"י



איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות י"א ע"א

ס'כ'כ'כ'כ'כ' עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

(1) אבל פטור מכל המצוות, חוץ מתפילין.

א, נכון.

ב, לא נכון.

(2) בשחרית ובערבית מברך שתים לפנייה ושתים לאחריה.

א, נכון.

ב, לא נכון.

(3) בבית המקדש יחד עם 'קריאת שמע' קראו 'עשרת הדברות'.

א, נכון.

ב, לא נכון.

חידודא

מתוך ברכות התורה, איזו ברכה המעולה ביותר ומדוע.

תורתך שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

אילו שלושה בתים מוזכרים בדף
ואחד מהם פעמיים



הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת הביב
לתגובות ולחשרות בכחובת מייל: 5740398@gmail.com

התוס' בסוכה כ"ה ע"א ובב"ק נ"ו ע"ב
דמתעסק במצוה פטור מן המצוה הוא רק

עוסק במצוה פטור מן המצוה
בשבתך בביתך פרט לעוסק במצוה. שיטת

באופן שאין יכול לקיים שניהם אבל אם יכול לקיים שניהם אינו נפטר, אבל הר"ן שם ס"ל דאף באפשר לקיים שניהם פטור מן המצוה.

והריטב"א בסוכה שם כתב בשיטת התוס' דעוסק במצוה פטור מן המצוה כשא"א לקיים שניהם, דהחידוש בזה דאפילו רוצה להניח מצוה זו כדי לעשות אחרת גדולה הימנה אין הרשות בידו דכיון דפטור מן האחרת הרי היא אצלו כדבר הרשות ואסור להפסיק מן המצוה לדבר הרשות (עי' מ"ב סי' ל"ח סקכ"ט).

והיה מעשה בישיבת פוניבז' שהיו עסוקים בשמחת חתן וכלה ויצאו אחדים להתפלל מעריב, והורה להם ראש הישיבה הגר"ד פוברסקי זצ"ל דעליהם לחזור ולהתפלל מעריב שנית משום דיש לחשוש לדעת הריטב"א דאינם מחויבים באותה עת

בקריאת שמע ואינם מקיימים מצוה, ולכן מספק עליהם לחזור ולקרוא ק"ש שנית (פשט ועיון ותשוה"נ ח"ה סי' ר"ו), ואמנם המ"ב סי' ע' סק"יח הביא בשם הפמ"ג דאע"ג דהעוסק בצרכי רבים פטור מקריאת שמע, מכל מקום אם פסק וקרא שפיר יצא ידי חובה דלא פטור ממש מקריאת שמע אלא שהוא אז עוסק עוסק במצוה אחרת, וכ"כ השעה"צ סי' תע"ה סקל"ט דעוסק במצוה כגון שומר אבידה או שומר מת אע"פ שפטור מאכילת מצה באותה שעה, מ"מ אם אכל יצא ידי חובתו, ואע"פ שיצא יד"ח מסתפק השעה"צ אם יוכל לברך עליה ברכת המצוות כיון שאין מצווה על כן באותה שעה.

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמות: הגה"צ רבי זאב ב"ר אברהם הי"ד (אידלמן) זצ"ל

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*

דף העשרה לשיעורי

הדף היוזמי שע"י

יהודים של שע"ס

מצדיקי
הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות י"ב ע"א

סכום עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

1) אם תלמיד חכם חולה, מה יעשה ?

א, יבקש עליו רחמים, ואם לא ביקש נקרא 'חוטא'.

ב, צריך שיחלה עצמו עליו.

2) בתורה הוזכרה יציאת מצרים, רק בפרשת ציצית.

א, נכון.

ב, לא נכון.

3) בתפילת 'שמונה עשרה', כשמתרומם לאחר הכריעה, בתחילה זוקף ראשו, ואחר את גופו כנחש.

א, נכון.

ב, לא נכון.

חידודא

איזה אוכל מזין כלחם ומאי נפק"מ?

תורתך שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

מה הכל

מה כל (10)

מה כולם

הכל חולד אחר החיתום
כל שלא אמר אמת ויצנב/ כל
ברכה שאין בה מלכות/ כל
חשנה כולה אדם מתפלל/ כל
שאפשר לו לבקש/ כל העושה
דבר עבירה/ כל פרשה דפסקה
משנה רבנית/ וזכרתם את כל
מצוות ד' / יום צאתך מארץ
מצרים כל ימי חייד/ כל להביא
לימות המשיה
על כולם אם אמר שהכל



המשפט, ואם טעה ואמר הא-ל הקדוש חוזר לראש התפילה, ואם נזכר בתוך כדי דיבור ואמר המלך הקדוש יצא ידי חובה, וכן הדין בהמלך המשפט (שו"ע סי' תקפ"ב סי"א וב'), ואולם דעת הרמ"א דבברכת השיבה שופטינו אם חתם בדיעבד ואמר 'מלך אוהב צדקה ומשפט' כיון שהזכיר מלך אין צריך לחזור.

האם על כל אחד מוטל החובה לבקש רחמים על חבירו

נקרא חוטא. כל שאפשר לו לבקש רחמים על חבירו ואינו מבקש נקרא חוטא ואם תלמיד חכם הוא צריך שיחלה עצמו עליו (ראבי"ה חלק א סימן מב).

ובספר אומר השכחה (לרבי ישעיה ברלין) כתב שלא מצא בגדולי הפוסקים שיביאו לדינא את הגמרא בברכות כל שאפשר לו לבקש רחמים על חבירו ואינו מבקש נקרא חוטא, ולכן כתב שזה מכוון על צדיק גדול בדורו שתפילתו נשמעת, כגון רבי חנינא בן דוסא, שתפילתו על הרוב אינו חוזרת ריקם. ועל אלו אמר כל שאפשר לבקש רחמים, ולא ביקש נקרא חוטא.

האם מצות ק"ש של יום ושל לילה היא אותה מצוה

מזכירין יציאת מצרים בלילות. יש לדון אם מצות קריאת שמע של יום ומצות קריאת שמע של לילה היא מצוה אחת הנחלקת לשני זמנים או שהם שני מצוות האחת מצוה של ובשכבך ואחת מצוה של ובקומך.

האם בברכה דאורייתא הולכים בתר חתימה בתר חתימה אזלינן.

ופסק בשו"ע סימן רט סי"א כדעת רש"י והרשב"א והר"י יונה דכיון שאת חתימת הברכה הזכיר בפיו כהוגן יצא בדיעבד דהוא בגמי' בעיא דלא איפשטא ונקטינן לקולא כמו שכתבו הפוסקים, וא"כ לפי"ז אם יהיה מקרה כזה בברכה דאורייתא כגון בבהמ"ז שבשעה שאמר בא"י אמ"ה היתה דעתו לומר על העץ ועל פה"ע ונזכר וסיים בפיו הזן את העולם כהוגן, הכי נמי דלא יצא וצריך לחזור לראש דהא ספיקא דאורייתא הוא, וכ"כ הריא"ז שהובא בשלטי גיבורים ובמ"א, ומ"מ לדינא צ"ע דמכמה ראשונים משמע דפליגי על רש"י והם הראב"ד והרמב"ן וסברי דפשיטא דלא אזלינן כלל בתר מחשבה לבד כיון שבפיו אמר כהוגן וא"כ לדבריהם בודאי אף בדאורייתא יצא וצ"ע לדינא (משנ"ב סימן רט סי"ק ב ושעה"צ סק"א ובה"ל שם)

י"ב ע"ב

חתימת המלך הקדוש בעשרת ימי תשובה המלך הקדוש והמלך המשפט. בעשרת ימי תשובה חותמים בברכת אתה קדוש המלך הקדוש ובברכת השיבה שופטינו המלך

הנצה את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמת: הצדקנית מרת חנה איטה ב"ר משה אליהו (אידלמן) ע"ה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527

יהודים של ש"ס

דף העשרה לשיעורי הדף היומי שע"י מצדיקי הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות י"ג ע"א

סכנום עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

1) אסור לקרוא לאברהם 'אברם' ולישראל 'יעקב'.

א, נכון.

ב, לא נכון.

2) קבלת עול מצוות קודמת לקבלת עול מלכות שמים.

א, נכון.

ב, לא נכון.

3) הרוצה לזכות באריכות ימים, מה יעשה ?

א, יקרא קריאת שמע בכוונה.

ב, יאריך ב'אחד'.

ג, כל התשובות נכונות.

חידודא

דרג סיכון החיות לבני האדם: זאב, נחש ואריה.

תורתך שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

מה מוזכר על: ראשון, קדמון, קדימה, תחילה, לבסוף.

שיעבוד מלכויות / כיון שכוון
ליבו בפרק ראשון / יוצאת
מצרים /
קדמת פרשת שמע לזהיה אם
שמוע / אברהם בתחילה
תעשה את / שרה בתחילה
מעשיית / עליו עול מלכות
שמים / שרה / שרה
לכל העולם

למעשה

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת ה' ביב לתגובות ולהערות בכתובת טייל: 5740398@gmail.com



מצוה דאורייתא לדרבנן (מ"ב שם סק"י).

י"ג ע"ב

כיון דאמליכתיה למעלה. ובהלכות גדולות הגירסא כיון דאמליכתיה עליך, ואצלינו בש"ס חסר תיבת עליך או שלא הזכיר מצד שהוא דבר פשוט מאד ונזכר כבר משנה בדף יד "למה קדמה שמע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה", ושמעתי בשם הגאון האמיתי רבי ישראל סלנטר שהתאונן שבעוונותינו הרבים אין אנו נוהגין כראוי, אמת שאין אנו מתעצלין להמליך השם יתברך על כל השבעה רקיעים ועל הארץ בארבע רוחותיה כדין אבל על עצמינו אין אנו מקבלים אותו למלך שיהיו איברינו נשמעין לקבל עליהם עול מלכותו יתברך וכמה פעמים שוכחין דבר זה לגמרי (שם עולם פרק יב).

אסור לשכב פרקדן

לייט אמאן דגני אפרקיד. איסור גדול הוא לשכב פרקדן דהיינו שמושלך על גבו ופניו למעלה או שפניו טוחות למטה, ומבואר בגמ' דאפי' שינה בלא שקורא קריאת שמע אסור, ויש לו לאדם להרגיל עצמו לשכב על צדו דוקא (מ"ב ס' רל"ט סק"ו ושעה"צ) סק"י"ב, ואם שוכב על גבו אך ראשו מורם על גבי כריות כך שכתפיו מורמות קצת מהמיטה או שראש המיטה מורם אינו נחשב פרקדן (נשמת אברהם או"ח סי' ס"ג בשם הגרשז"א זצ"ל).

האם בשכמל"ו מעכב בדיעבד

אם כוון לבו יצא. והלא לא אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד? אלא ודאי דיצא בדיעבד גם אי לא אמר, ומשמע כשלטי גיבורים והב"ח שהביא המג"א סי' ס"א שאין מחזירין ודלא כהלבוש שמחזירין אותו.

מה הכוונה שצריך לכוון בעשיית המצוה

ש"מ מצות צריכות כוונה. וכן הלכה שמצות צריכות כוונה ואם לא כוון לא יצא (שו"ע סי' ס' ס"ד ומ"ב סק"ח) וכוונה היינו כוונה לצאת בה שיכוון לקיים בזה כאשר צוה ה', ומלשון השו"ע משמע שצריך לכוון לצאת באותה מצוה שעושה, ולדעת ערוך השולחן (שם ס"ח)

מספיק לכוון שעושה מצוה בעלמא ואין צריך לכוון לאותה מצוה שעושה, ויש עוד כוונה דהיינו כוונת הלב למצוה עצמה שיכוון בלבו למה שמוציא בפיו ואל ירהר בלבו לדבר אחר, אבל כוונה זו אין מעכבת בדיעבד לבד מפסוק ראשון של קריאת שמע וברכת אבות שבתפילה (מ"ב שם סק"ז).

כתב המ"א בשם הרדב"ז דהא דמצות צריכות כוונה הוא דוקא במצוות דאורייתא אבל במצוות דרבנן אין צריך כוונה, אך מכמה מקומות בשולחן ערוך משמע שהוא חולק על זה ואין לחלק בין

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמות: סבתנו הגנה חנה ב"ר יוסף משה (בונדהיים) ע"ה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527

יהודים של שש"ס

דף העשרה לשיעורי הדף היומי שע"י מצדיקי הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות דף י"ד

סכּוּם עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

(1) באמירת 'הלל', יש משום 'פרסומי ניסא'.

א, נכון.

ב, לא נכון.

(2) חייב להקדים בשלום כל אדם, אפילו קודם שיתפלל.

א, נכון.

ב, לא נכון.

(3) הקורא 'קריאת שמע' ללא תפילין - כאילו מעיד עדות שקר.

א, נכון.

ב, לא נכון.

חידודא

מתי מותר לטעום ללא ברכה.

תורתך? שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

היכן מוזכר: שלום, צדק, רע, ושבע, אמת, שקר

למעשה

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת הביב לתגובות ולהערות בכתובת מייל: gmail.com@5740398

הטועם אינו צריך לברך

מטעמת אינה טעונה ברכה. ואע"ג דאסור

ליהנות מן העוה"ז בלא ברכה אפילו כל

שהוא בין באכילה ובין בשתיה היינו

כשמכוין לאכול ולשתות אבל הכא שאין

כל הנותן שלום/ צדק לפניו
יהלל/ כל הלל וכו' נקרא
רע/ ילוי בל יפקד רע/
אמת ויציב/ ודי אלוקים
אמת/ אני די
אלוקים אמת/ כאילו מעיד
עדות שקר בעצמו

כשיש לו תפילין של ראש או יד לבד מה יעשה?

כל הקורא ק"ש בלא תפילין. ואם אין לו אלא תפלה אחת היינו שיש לו תפילין של ראש לבד או של יד לבד, אם הוא מצפה שיביאו לו קודם שיעבור הזמן ק"ש אם הוא איש שדרכו ללבוש תפילין רק בזמן הק"ש ותפלה והוא רוצה עתה ללבשם ולהתפלל בהם בודאי יש לו להמתין עד שיביאו לו השניה ולא יקרא ק"ש ויתפלל בתפלה אחת כיון שעדיין לא עבר הזמן ק"ש, אבל אם דרכו ללבוש תפילין אפילו שלא בזמן ק"ש והוא רוצה עתה ללבוש כדי שלא לבטל מצות תפילין מעליו פשוט דיכול ללבשם תיכף ולברך עליהם, אך לענין לקרות בהם ק"ש נראה דיש לו להמתין עד שיביאו לו שניהם (ביאור"ל סימן כ"ו סעיף א ד"ה מניח אותה).

יראה בתפילותיו שלא יהיה דובר שקרים

כאילו מעיד עדות שקר בעצמו. ומטעם זה אמר הגרי"ח זוננפלד זצ"ל שהקורא ק"ש ואינו מחנך בניו כיאות לתורה ולמצוות מעיד עדות שקר בעצמו, שהרי באותה פרשה כתוב וישננתם לבניך, וכבר כתב המ"ב סי' כ"ה סק"ד בשם החרדים דכשאומר ואהבת את ה' יראה להכניס אהבת השי"ת שלא יהיה כדובר שקר ח"ו.

כוונתו אלא לטעום לידע אם צריך מלח או תבלין א"צ ברכה לא

לפניה ולא לאחריה (מ"ב סימן רי סק"ג), וי"א שאם הוא בולעו צריך ברכה ולא פטרו את הטועם אלא כשחוזר ופולט (שו"ע שם) וספק ברכות להקל (רמ"א שם).

שכח ובירך בטעות על משקה בתענית מה יעשה?

השרוי בתענית מהו שיטעום. שכח ובירך בטעות על משקה אומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ואינו אוכל ומה שאמרו טוטים ואין בכך כלום דוקא בתענית יחיד שתלוי בקבלתו, אבל בתענית ציבור אסרו עליו גם לטעום (שע"ת סי' תקס"ח סק"א בשם הברכ"י), ומנהג הספרדים להקל בזה ולשתות מעט שלא תהיה ברכתו לבטלה.

י"ד ע"ב

כשקרא ק"ש מחמת אונס בלא תפילין ינחם מיד שיבואו לידו

שלוחא הוא דעוית. [השליח קלקל ואיחר להביא לרב את התפילין] ואם לא היה מזדמן לו להניחם קודם תפלתו מ"מ כשיבואו אח"כ לידו באמצע היום או במנחה תיכף יניחם כי אסור לעשות שום מלאכה קודם שיקיים המצוה המוטלת עליו (מ"ב סימן ס"ו ס"ק מ ושעה"צ ס"ק ס"ד)

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמות: ר' נתן ב"ר אלעזר (בן ברית) ז"ל

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי
הדף היומיומי



איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות ט"ו ע"א

סוכן עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

1) אין לו מים לרחוץ ידיו קודם התפילה - אין לו תקנה.

א, נכון.

ב, לא נכון.

2) הקורא 'קריאת שמע' ולא השמיע לאזנו, או לא דקדק באותיותיה - לא יצא.

א, נכון.

ב, לא נכון.

ג, מחלוקת תנאים.

3) קטן כשר לקריאת המגילה.

א, נכון.

ב, לא נכון.

ג, מחלוקת תנאים.

חידודא

ב'קריאת שמע', היכן צריך לתת רווח בין ב' מילים.

תורתך שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

היכן מוזכרים המילים: עני תקנה מתנה שלמה

למעשה

הנאון רבי מרדכי בונים זילברבג שליט"א - רב שכונת הביב לתנבות ולהערות בכתובת מייל: gmail.com@5740398

האם יצא בק"ש כשלא השמיע לאזנו
ולא השמיע לאזנו. צריך להשמיע לאזנו בקריאת שמע
וברכותיה מה שמוציא בפיו ואם לא השמיע לאזנו
יצא ובלבד שיוציא בשפתו (שו"ע סי' ס"ב ס"ג ומ"ב)

סק"ה). אבל אם הרהר בלבו לא יצא דלהלכה הרהור
לאו כדיבור (מ"ב שם סק"ו).
וצ"ע דברי השעי"ת והברכי יוסף שהעתיקו בשם הספר
חרדים דרוב הפוסקים סוברים דאם לא השמיע לאזנו

לוי רבא בתריה/ צריד ואין לו
משהי מלכות יחזקאל / אגם
המקרא

תורה בלא ברכה אינו מקיים מצות תלמוד תורה? את השאלה הזאת שאל רבי אלחנן וסרמן הי"ד את מרן הגר"ח מבריסק, ומכאן הוציא הגר"ח את יסודו המפורסם דברכת התורה אינה ברכת המצוות שהמצוה תלויה בה אלא תורה טעונה ברכה כעין ברכת השבח וברכה מעין זו לא מעכבת את המצוה.

דף ט"ז ע"ב

המדבר ואינו שומע לא יהא ש"ץ ובעל קורא

ולכתחילה הוא דלא הא דיעבד שפיר דמי. דברי הגמ' כאן הם חידוש גדול ופלא גדול, שאם שומע מחרש שמדבר ואינו שומע כשם שהחרש יצא רק בדיעבד שאינו משמיע לאוזניו כך השומע ממנו אע"פ שהשמיע לאזנו יצא רק בדיעבד, ועין ביאוריה"ל סי' נ"ה (ד"ה חרש המדבר) בשם הפמ"ג דחרש המדבר ואינו שומע אין נכון שיהיה ש"ץ כיון דלכתחילה צריך להשמיע לאזניו, וכן מסיק הגרע"א להלכה, וכ"כ הביאוריה"ל סי' קצ"ט (ד"ה מצטרפין) דחרש המדבר ואינו שומע אין נכון להיות המזמן להוציא אחרים בברכת המזון, **מטעם זה** אין להעמיד בעל קורא שאין משמיע לאזנו כיון דלדעת שו"ע הגר"ז אין יוצאים מצות ת"ת רק במשמיע לאוזניו, וכיון שקריאת התורה היא משום מצות ת"ת אין לשמוע קריאת התורה לכתחילה מבעל קורא שאינו משמיע לאוזנו.

שומע ע"י מכשיר שמיעה אם ראוי להיות ש"ץ

ומי ששומע ע"י מכשיר שמיעה אין להעמידו לכתחילה להיות ש"ץ או בעל קורא כיון שזה כקול אחר ומ"מ אם המניעה גורמת לו צער או בושה אין לדחותו כיון שאחרי הכל שומע את עצמו (פשט ועיון).

לא יצא דהוא נגד גמ' מפורשת, ואולי כונתו דלא יצא מצוה מן המובחר מן התורה דכתיב "שמע השמע לאוזניך"

האם צריך להגביה קולו כשיש רעש גדול?

כשיש רעש גדול שאינו יכול לשמוע בקלות את עצמו הסתפק בחסד לאלפים האם צריך להגביה את קולו שישמע באוזניו (הובא בכה"ח סק"ז), ולמעשה הורו הפוסקים שאין צריך לחוש לזה אלא יאמר בקולו הרגיל ולא יגביהו יותר מדאי ולא ניתנה תורה למלאכי השרת (הליכות שלמה תפילה פכ"ב ארחות הלכה הע' 16 שערי ברכה פ"י הע' כ' בשם הגר"ש וואזנר זצ"ל), וצ"ע אמאי הוצרך משה רבינו לצעוק בתפילתו מחמת רעש הצפרדעים והגביה את קולו כדי להשמיע לאזנו ע"י שפתי חכמים שמות ח' ו').

האם בתלמוד תורה צריך להוציא בשפתי

כתב השו"ע הגר"ז פ"ב הל' ת"ת הי"ב "צריך לזהר ולהוציא בשפתיו כל מה שלומד בין במקרא בין משנה ותלמוד לבד בשעת העיון להבין דבר מתוך דבר, וכל מה שלומד בהרהור לבד ואפשר לו להוציא בשפתיו ואינו מוציא אינו יוצאבלימוד זה חובת מצות ולמדתם אותם אלא א"כ שומע מפי המדבר שהשומע כעונה בפיו".

האם ברכה מעכבת את המצוה

וברכה דרבנן ולאו בברכה תליא מילתא. מבואר מדברי הגמ' דדוקא ברכה דרבנן אינה מעכבת את המצוה אבל ברכה דאורייתא מעכבת את המצוה (תוס' הרא"ש), ולפ"ז היה לכאורה צריך להיות דברכת התורה דאורייתא מעכבת את המצוה ולומד

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיטת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמת: ר' יוסף ב"ר אלעזר (בן ברית) ז"ל

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527

דף העשרה לשיעורי

הדף היומי שע"י

יהודי של ש"ס

מצדיקי
הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות ט"ז ע"א

סכום עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

(1) מה היה 'טבי' ?

א, יהודי כשר.

ב, עבד כנעני.

ג, עבד ישראל.

(2) מיהם 'ארבע אמהות' ?

א, חוה שרה רבקה ולאה.

ב, רחל בלהה לאה וזלפה.

ג, שרה רבקה רחל ולאה.

(3) מה אומרים לאדם שניזוק בממונו ?

א, כפרת עוונות.

ב, המקום ימלא לך חסרוןך.

ג, עדיף לשתוק.

חידודא

מה דורש יותר זמן לכוון, קריאת שמע או תפילה.

תורתך שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

מה מעלין (2)

מי עלה

נחלים מעלין את האדם/אף
אהלים מעלין את האדם
כיוון שראו אותם עלה



המאן רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת ה' ב'ב
לתגובות ולתערוכות בכתובת מייל: gmail.com@5740398

חביבין דברי תורה

בדברים הרעים, אבל אין לאבל איסור של ביטול תורה (עי' בזה בחי הריטב"א מו"ק דף טו ע"ב ובערוך לנר סוכה דף כ"ה ע"ב).

תפילה על אהבת יראת שמים

חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים. והנה בברכת החודש אנו מתפללים מעין נוסח זה ואומרים 'חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא' 'חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים' והקשה החפץ חיים למה מתפללים פעמים על יראת שמים, ותיירץ שהראשונה קודם תורה והכוונה על יראת העונש, ואחרי אהבת תורה מבקשים על יראת הרוממות, ואמנם שהתפללתי בהיותי ילד בביהכ"ס זכרון משה ב"ים השי"ץ שם (הרב זיבלד ז"ל) בתפילתו יישב את השאלה שכשהתפלל 'חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים' שהניח את הפסיק בין אהבת, לתורה ויראת שמים דהיינו שהתפילה השני אינה על יראת שמים אלא על על **אהבת יראת שמים** וכולל בתפילה אהבת תורה ואהבת יראת שמים ואינו דומה מי שיראתו מצד המצוה שחייב או למי שבלבו עוסק בה בלב שלם להוסיף עוד ועוד ביראה מתוך אהבת הבורא כדרך שהזהיר השערי תשובה בכמה מקומות (ש"א אות י"א י"ז כ' מ"ט נש"ב אות א' ב' ועי' ברכ"א)

תפילה נחשבת בידי אדם

ויראת שמים. מכאן שתפילה נחשבת בידי אדם שהרי אמרו לקמן ל"ג ע"ב הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים וא"כ איך מתפלל על יראת שמים, ומוכח מזה דתפילה נחשבת בידי אדם וע"י תפילה יכול לזכות ליראת שמים.

לא לשמוע דבר זה דיינו. ומכאן שחביבין דברי תורה שאפילו דבר פשוט כדאי לבא לשמו (פשוט ועיון).

האם יש דין השלמה לחתן בזה"ז שחייב בתפילה חתן פטור מק"ש, מפני שהוא טרוד בטירדא של מצוה, אבל עכשיו שגם שאר בני אדם אינם מכוונים כראוי גם חתן חייב לקראות ק"ש וברכותיה כדין, וגם מתפלל דכיון שחייב בקריאת שמע חייב בתפילה. ואולם אם שכח או נאנס ולא התפלל לא יתפלל תפילת השלמה כיון דמעיקר הדין פטור (הליכות שלמה תפילה פ"ג ארחות הלכה הע' 27).

ומכאן שכל אחד מחייב בקריאת שמע שהיא קבלת עול מלכות שמים לפי דרגתו, דאל"כ מדוע בזמן חז"ל לא היה קורא חתן קריאת שמע לכל הפחות כמו חתן בזה"ז? ומזה מוכח שכל אחד מחויב לקרוא קריאת שמע כפי דרגתו, ובזמן חז"ל שהיו בדרגא גבוהה לקרוא קריאת שמע כמו בזמן הזה הוא כמי שלא קרא כלל (הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בשם החזו"א זצ"ל).

ט"ז ע"ב

אבל חייב בכל המצות. ומה שאבל אסור בלימוד תורה היינו רק בדברי תורה המשמחים לב אבל בדברי הרעים מותר בתלמוד תורה. ואמנם כבר נחלקו האם אבל חיוב ת"ת שלו מצטמצם לדברים הרעים אבל לעולם חייב בת"ת או שאבל פטור מת"ת שאין אדם לומד אלא מה שליבו חפץ רק שמותר לו ללמוד

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמות: הגה"צ רבי יוסף ב"ר יהודה (ליס) זצ"ל

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527

דף העשרה לשיעורי

הדף היוזמי שע"י

יהודי של שע"ס

מצדיקי
הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

ברכות י"ז ע"א

סכונם עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל C7673908@gmail.com

1) מי מעכב מהבריות לעשות רצון הקב"ה ?

א, שאור שבעיסה.

ב, שיעבוד מלכויות.

ג, כל התשובות נכונות.

2) כיצד נשים זוכות לחיי העולם הבא ?

א, מסייעות לבניהן ובעליהן ללמוד תורה.

ב, מקפידות על צניעות.

ג, כל התשובות נכונות.

3) דואג האדומי יצא מסיעתו של דוד.

א, נכון.

ב, לא נכון.

חידודא

מה נוסח התפילה שלא יהיו מלחמות בין אומות העולם ?

תורתך? שעשועי

התשובות למדור זה מופיעות בצד

מה הם: רעים, מרע,

רע, הרע, רעה, רעות

אבל לא על ידי יסורים וחלאים רעים. הכוונה
בתפילה זו שהקב"ה יתקן כל הפגמים באופן
שלא נצטרך ליסורים בשביל התיקון וגם

למעשה

הגאון רבי סרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת הביב
לחטכות ולהערות בכתובת מייל: gmail.com@5740398

הדברים שמשורת הדין לא סגי בתשובה וצריך
עוד יסורים שייך לבקש שימורק ע"י אופנים

אבל לא על ידי יסורים וחלאים רעים. הכוונה
בתפילה זו שהקב"ה יתקן כל הפגמים באופן
שלא נצטרך ליסורים בשביל התיקון וגם

קלים וכגון להחשיב היגיעה ועמל התורה במקום יסורים וכיו"ב (ברכ"א).

האם סיום של תנ"ך נחשב סיום

כי הוה מסיים ספרא. וכתב הפנ"י שהיה רגיל ר"י לעשות סעודת סיום כדאשכחן בשבת בשבת דאפילו בסיום מסכתא הוי עבדי יומא טובא לרבנן, ומבואר מדבריו שהמסיים תנ"ך יכול לעשות סיום. ובשו"ת אגרות משה או"ח סי' קנ"ז כתב שיש ללמוד מזה שגם למוד מקרא בחבורה שנמשך איזה זמן שיש לעשות שמחה ומשתה והיא נחשבת סעודת מצוה.

יש להקדים שלום לגוי יותר מישראל

ואפילו נכרי בשוק. וכתב בהגהות יעב"ץ לנכרי חובה היא להקדימו כדי שלא יצטרך לכפולי להשיב שלום שלום כמבואר בהנזיקין גיטין ס"ב ע"א.

במה נשים ותומכי תורה מנצחים את יצה"ר

נשים במאי זכין. הגאון רבי יצחק אלחנן זצ"ל בסי' מעין יצחק (מאמר עץ החיים עמ' ל"ה) כתב וז"ל "ונראה דאותן שמשתדלים לחזק ידי הלומדים והעוסקים בתורה ומספקים להם מזון שכרם הוא דיצרם מסור בידם, כמו דאמרו בקידושין "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, אם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו".

וכן כתב שם (במאמר על הצדקה עמ' רי"ג) וז"ל 'ועל פי זה יש לפרש למה דאמרו בברכות (י"ז ע"א) "נשים במאי זכין באקרויי בנייהו לבי כנשתא ובאתנויי גברייהו בי רבנן ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן", דהא אמרו בקידושין "בראתי יצר הרע בראתי תורה

תבלין, אם אתם עוסקין בתורה אין אתם מסורים בידו", וכן איתא בברכות (ה' ע"א) ובעבודה זרה (ה' ע"ב) בזמן שעוסקים בתורה יצרם מסור בידם, אם כן נשים דאין להם מעלת עסק התורה במה מנצחים את היצר הרע, על זה השיבו דבמה דמחזקין הנשים ידי בניהם ובעליהן שיעסקו בתורה, דגם כן יש להם כוח על ידי זה לנצח את היצר הרע, דגם המחזקים ידי העוסקים בתורה יש להם כל זכות של לומדי תורה, וכמו שכתב בטור ושו"ע דמי שמספיק לאחרים הלומדים נחשב כאילו לומד תורה בעצמו, וגם המה נקראים עוסקים בתורה דיצרם מסור בידם, וכבר ראיתי ביערות דבש (ח"א דרוש א') שכתב כן לפרש למה דאמרו הני נשים במאי זכין.

ושמעתי ממו"ר הגראי"ל שטינמן זצ"ל בגודל חשיבות החזקת התורה, דתומכי תורה התורה מרוממתם ומגדלתם, דמה שאמרו חז"ל בקידושין (ל' ע"ב) "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין" נאמר גם על תומכי תורה, **ומה שאנו רואים תומכי תורה שלא מתרוממים הוא משום שנתיתם היא רק מתוך לחץ**, וכמו שאמרו חז"ל בסנהדרין (דף ק"ב ע"ב) על אחאב דאף שהיה עובד עבודה זרה מכיון שהיה מחזיק תורה בכספו זכה להיות בינוני.

י"ז ע"ב

צדיק שמתנזר מהעוה"ז ברכותיו מתקבלות

חנינא בני די לו בקב חרובין. כל העולם ניזון בשביל חנינא בני הוא משום שחנינא די לו בקב של חרובין בלבד, שהצדיק שמתנזר כוחו גדול לבקש עבור אחרים ליתן להם משלו וברכותיו ומעשיו פועלים נפלאות ממש (עי' פשט ועיון).

הנצח את נשמות יקירך ואלפי יהודים ילמדו לעילוי נשמתם! טל': 0722-146676

לשמועת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

נר ד' נשמת אדם

הלימוד היום יוקדש לעילוי נשמת: הגאון החסיד רבי משה יהושע ב"ר לוי יצחק (לנדא)

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*